

"56. srečanje mladih raziskovalcev Slovenije 2022"

Osnovna šola Janka Padežnika Maribor,

Iztokova 6, 2000 Maribor

KAJ SE ZGODI Z USVOJENIM ZNANJEM CESTNOPROMETNIH PREDPISOV PO OPRAVLJENEM KOLESARSKEM IZPITU?

Raziskovalno področje: ARHITEKTURA, GRADBENIŠTVO ALI PROMET

Sekundarno področje: PROMET

RAZISKOVALNA NALOGA

Mentorici:

Mateja Slana Mesarič

Janja Zimšek

Avtorja:

Vita Petrovič Štampar

Tjan Živko

Maribor, 2022

KAZALO

POVZETEK	4
ABSTRACT	5
1 UVOD	6
1.1 Namen, raziskovalni problem	6
1.2 Hipoteze	6
2 TEORETIČNI DEL	7
2.1 PROMETNA VZGOJA V OSNOVNI ŠOLI	7
2.2.1 Prometna vzgoja je del varne mobilnosti	7
2.2 Promet v učnem načrtu	8
2.3 Kolesarski izpit	11
2.5 Preventivne akcije, aktivnosti in programi	13
2.5.1 Varno kolo	13
2.5.2 Evropski teden mobilnosti	15
2.5.3 Svetovni dan kolesarjenja	15
3 RAZISKOVALNI DEL	16
3.1 Metodologija	16
3.1 Izpitne pole	16
3.2 Anketni vprašalnik	19
4 SKLEP Z ZAKLJUČKOM	23
5 DRUŽBENA ODGOVORNOST	25
6 VIRI IN LITERATURA	28
6.1 Spletni viri	28
6.2 Knjižni vir	28
6.2 Viri slik	28
6 PRILOGE	29
6.1 Grafi	29

6.2 Simulacija kolesarskega izpita.....	30
6.3 Anketni vprašalnik.....	38
6.3.1 Anketni vprašalnik za učence 4. in 5. razreda.....	38
6.3.2 Anketni vprašalnim za učence od 6. do 9. razreda.....	39

KAZALO GRAFOF

Graf 1: Učenci, ki so reševali izpitne pole	17
Graf 2: Primerjava ponovno opravljenega teoretičnega dela med rednimi kolesarji in ostalimi	17
Graf 3: Rezultati reševanja po skupinah vprašanj glede na razred.....	18
Graf 4: Rezultati reševanja po skupinah vprašanj glede na razred.....	18
Graf 5: Anketiranci glede na razred	19
Graf 6: Opravljen kolesarski izpit (samo učenci od 6. do 9. razreda).....	19
Graf 7: Ali znaš voziti kolo? (samo učenci 4. in 5. razreda).....	20
<i>Graf 8: Najpogostejše kolesarske poti.</i>	<i>20</i>
Graf 9: Spremistvo pri vožnji s kolesom.....	21
Graf 10: Uporaba zaščitne kolesarske čelade.....	22
Graf 11: Ali je upoštevanje pravil v cestnem prometu pomembno?	22
Graf 12: Učenci, ki bi ponovno opravili kolesarski izpit – redni kolesarji	29
Graf 13: Učenci, ki bi ponovno opravili kolesarski izpit – splošna pola	29

KAZALO SLIK

Slika 1: Varno kolo	14
Slika 2: Poročilo o pregledu kolesa.....	15

POVZETEK

Učenci smo od rojstva udeleženci v prometu, pa če se tega zavedamo ali ne. Kot sopotniki v avtomobilu, na kolesu, kot pešci, kolesarji, uporabniki posebnih prevoznih sredstev (skirojev in električnih skirojev, rolk, rolerjev ...), kot vozniki skuterjev ... Prometno znanje pridobivamo v obliki formalnega in neformalnega izobraževanja.

V raziskovalni nalogi nas je zanimalo, kje, kdaj in koliko so učenci deležni prometne vzgoje v šoli, v kolikšni meri je prometna vzgoja prisotna v učnih načrtih in katere so preventivne akcije, aktivnosti in prometno-vzgojni programi v obdobju osnovnošolskega izobraževanja. Predvsem pa nas zanima, kaj se zgodi z usvojenim prometnim znanjem po opravljenem kolesarskem izpitu.

Ker predvidevamo, da velika večina učencev pozabi na večino cestnoprometnih predpisov po opravljenem kolesarskem izpitu, bomo pripravili nabor dejavnosti, s katerimi bi učenci kontinuirano preverjali svoje teoretično znanje iz cestnoprometnih predpisov, hkrati pa bi jih ozaveščali o pomembnosti odgovornega ravnanja v prometu tudi po opravljenem kolesarskem izpitu ter nadalje.

Ključne besede: promet, kolesarski izpit, kolo, varnost

ABSTRACT

Whether we realize it or not, we – students are road traffic users since birth. As co-passengers in a car, a bicycle, as pedestrians, as cyclers, as users of special means of transport (scooters and electric scooters, skate boards, rollerblades, ...). We attain our road traffic knowledge by means of formal and informal education.

In our research task we were concentrating on where, when and how much road traffic education do students receive at school, to what extent is road traffic education present in the curriculum, preventive measures, activities and traffic-education programmes throughout elementary education. Mostly, we are curious to know what happens with the attained knowledge after passing the cycling exam.

Due to our presumption that the majority of students forget most road traffic regulations after passing their cycling exam, we will prepare a set of activities for students' continual assessment of their theoretical knowledge of road traffic regulations and simultaneously raise awareness on the importance of maintain responsible road behaviour after passing the cycling exam and further.

Key words: traffic, cycling exam, bicycle, safety

1 UVOD

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev med otroki, saj jim pomeni hkrati igračo in prevozno sredstvo. Kolo je poleg tega tudi eno najbolj okolju in zdravju prijaznih prevoznih sredstev in hkrati tudi prvo, ki ga otrok lahko vozi sam. Prve kolesarske spretnosti si pridobijo otroci že pri štirih ali petih letih starosti. Za samostojno vožnjo v prometu pa so sposobni šele, ko so stari okrog 10 let. Svet AVP (Agencija Republike Slovenije za varnost prometa) zato stalno opozarja na ustrezna znanja in opremo kolesarjev. Kolesarski izpit je prvi izpit, ki ga lahko opravi otrok, je prvi pravi dokument, ki otroku daje določeno pravico za samostojno vključevanje v promet ter hkrati samostojnost in odgovornost pri varnem delovanju v prometu. Zato je za otroka na njegovi poti razvoja izredno pomemben! Otrok do dopolnjenega 14. leta starosti ne sme samostojno voziti kolesa v prometu, če nima kolesarske izkaznice, ki jo pridobi po uspešno opravljenem kolesarskem izpitu. Izredno razgiban in hiter utrip življenja ima za posledico tudi zelo živahen promet. Ogroženost otrok v prometu je vsako leto večja. Veliko udeležencev v prometu se žal ne zaveda vseh nevarnosti, zato jih je potrebno na te opozoriti. Vsi udeleženci v prometu moramo izvajati posamezne varnostne ukrepe, če želimo, da bo ogroženost otrok čim manjša. S prometno vzgojo zato začnemo v šoli že prvi šolski dan, od prvega razreda dalje. Otroci spoznajo vlogo in pomen rumene rutice in kresničke. Spoznajo svojo najvarnejšo pot v šolo in jo pravilno prehodijo v spremstvu učitelja in staršev, v zvezi s prometno varnostjo se srečajo tudi s policistom. Tudi kasneje, ko so učenci že starejši, z razredniki na razrednih urah še posebej poudarjajo in obnovijo najvarnejšo pot v šolo, ki pa ni nujno najkrajša. Učenci vsako šolsko leto dobimo osnovna navodila 'Varnost v prometu'.

1.1 Namen, raziskovalni problem

Namen raziskovalne naloge je, da ugotovimo, koliko usvojenega teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov ostane učencem po opravljenem kolesarskem izpitu v določenih časovnih razmikih.

1.2 Hipoteze

H1 Večina učencev 4. in 5. razredov se zna voziti s kolesom.

H2 Učenci (4. in 5. razred), ki nimajo opravljenega kolesarskega izpita, se vozijo izključno v spremstvu polnoletne osebe.

H3 Učenci, ki obiskujejo 8. in 9. razred in so opravili kolesarski izpit, so uspešnejši v reševanju izpitnih vprašanj kot učenci, ki obiskujejo 6. in 7. razred.

H4 Učenci redni kolesarji so uspešnejši v reševanju izpitnih vprašanj kot učenci, ki ne kolesarijo redno (učenci redni kolesarji so uspešno opravili simulacijo kolesarskega izpita).

H5 Vsi učenci uporabljajo zaščitno kolesarsko čelado.

H6 Učenci redni kolesarji najboljše poznajo obvezno opremo kolesa.

H7 Učenci redni kolesarji bi ponovno opravili kolesarski izpit.

H8 Učenci se zavedajo pomena usposabljanja za opravljanje kolesarskega izpita in opravljenega kolesarskega izpita nasploh.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 PROMETNA VZGOJA V OSNOVNI ŠOLI

2.2.1 Prometna vzgoja je del varne mobilnosti

Varna mobilnost je sodoben način življenja in dela v vrtcih in šolah. Spodbuja in krepi veščine za kulturo vedenja v prometu, zdrav način življenja, odnos do okolja ter ekonomičnost vlog udeležencev v prometu. Varna mobilnost je filozofija življenja, tok današnjega časa in prostora ter potreba vsakega posameznika, ki je povezan z aktivnim načinom mobilnosti.

Prometna vzgoja je načrtovana in celovita vzgoja in izobraževanje za varno udeležbo v prometu. Izvaja se na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja, od vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter za tem v okviru šol voženj in delavnic za izobraževanje odraslih. V vzgoji in izobraževanju je prometna vzgoja zasnovana kot medpredmetno področje, v katerem so v ospredju kompetence otrok za varnejše sodelovanje v prometu (v vlogi pešca, kolesarja, potnika ter kasneje voznika). V okviru formalnega izobraževanja za odrasle je delno vključena v kurikulum, dodatne preventivne aktivnosti in programi pa nadgradijo osnovne cilje. Temeljni cilji varne mobilnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih so krepitev znanja in veščin za varno mobilnost, upoštevanje in spoštovanje drugih udeležencev v prometu, varno vključevanje, upoštevanje pravil, varno vedenje v prometu v vlogi pešca, kolesarja ali sopotnika v vozilu, oblikovanje in usvajanje ustreznih stališč in spretnosti, krepitev moralnih vrednot ter odgovornost in strpnost do sebe in drugih. Varna mobilnost upošteva in vključuje vidike

zdravega načina življenja (hoja, kolesarjenje, rolkanje), medsebojnega druženja, komuniciranja, spoštovanja različnosti in drugačnosti, strpnosti, okolja in ekologije, urbanizma, cestne infrastrukture.

(vir: <https://www.gov.si/teme/prometna-vzgoja-in-varna-mobilnost/>)

2.2 Promet v učnem načrtu

Vsebine o prometu, varnosti v prometu, poznavanju prometnih predpisov se pojavljajo tudi v rednem programu osnovnošolskega izobraževanja. V učnem načrtu se pojavijo v prvi triadi pri predmetu spoznavanje okolja, kasneje pa pri pouku tehnike.

Standardi znanja in vsebine iz učnega načrta:

Učenec:

- pozna vlogo prometnih sredstev,
- opiše vzroke za potovanja,
- razume vpliv prometa na okolje,
- pozna dejavnike varnosti v prometu in se po njih ravna,
- pozna pravila za pešce in obnašanje kolesarjev v prometu.

1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

	Operativni cilji	Vsebine
1. RAZRED	- opazujejo in spoznajo prometne poti v okolici šole in poznajo varno pot v šolo - znajo opisati, kaj pomenijo prometni znaki, pomembni za pešce in kolesarje v okolici šole - poznajo pravila varne hoje (skupinske, ob odrasli osebi, po pločniku, kjer ni pločnika, prečkanje ceste ipd.) - razumejo pomen vidnosti v prometu, v povezavi z ustavljanjem	- pravila obnašanja v prometu in prevoznih sredstvih - varna pot v šolo - osnovni prometni znaki v okolici šole - pomen vidnosti v prometu v različnih vremenskih razmerah - prometna sredstva - model prometa v okolici šole (gradnja s sestavljanko)

	vozila ter nošenjem rumene rutice in uporabo kresničke - presojuje vedenje sopotnika v različnih prevoznih sredstvih, vedo, da udeležba v prometu pod vplivom alkohola, mamil in zdravil ogroža vse udeležence v prometu - znajo zgraditi model okolice šole in na njem simulirajo promet in prometne situacije	
2. RAZRED	- opazujejo in spoznajo prometne poti v okolici šole in poznajo varno pot v šolo - poznajo pomen prometnih znakov, ki jih srečujejo na svoji poti v šolo, in znakov, pomembnih za vedenje pešcev - poznajo pravila obnašanja v različnih prevoznih sredstvih - razumejo nevarnosti prometa v različnih vremenskih razmerah, vedo, da udeležba v prometu pod vplivom alkohola, mamil in zdravil ogroža vse udeležence v prometu - znajo zgraditi model okolice šole in na njem simulirajo promet in prometne situacije	- pravila obnašanja v prometu in prevoznih sredstvih - varna pot v šolo - osnovni prometni znaki v okolici šole - pomen vidnosti v prometu v različnih vremenskih razmerah - prometna sredstva - model prometa v okolici šole (gradnja s sestavljanke)
3. RAZRED	- razložijo pomen prometnih znakov, pomembnih za vedenje kolesarjev	- prometni znaki za kolesarje - vrste prometa (sredstva, vloga) - vzroki za potovanja - vpliv prometa na okolje

	- poznajo različna prometna sredstva in objekte ter njihovo vlogo v prometu (kolo, motor, avto, avtobus, tovorno vozilo, vlak, letalo, ladja itd.) in okolju - spoznajo vzroke za potovanja - vedo, da promet onesnažuje zrak, vodo in prst (če ni nujno, izberemo za pot sredstvo, ki manj onesnažuje, gremo peš, s kolesom, vlakom) - znajo zgraditi model okolice šole in na njem simulirajo promet in prometne situacije	
--	---	--

Pouk TEHNIKE IN TEHNOLOGIJE

6., 7., 8. razred

Operativni cilji:

Učenci:

- obnovijo ključna znanja o ravnanju v cestnem prometu, varni poti, opremi kolesa in kolesarja,
- proučijo načrt šolskih poti,
- obnovijo ključna znanja o ravnanju v cestnem prometu, uporabi varnostnih pripomočkov v prometu (varnostni pas, čelada, odsevník, kresnička idr.).

Standardi znanja in minimalni standardi

Učenec:

- opiše pravilno ravnanje na poti v šolo in utemelji pomen uporabe varnostne čelade pri vožnji s kolesom,
- utemelji pomen varnostne opreme kolesa ter varne vožnje s kolesom,
- ovrednoti pomen upoštevanja določil prometnega kodeksa,

- spoštuje ta določila v prometu.

(vir: <https://dun.zrss.augmentech.si/#/>)

2.3 Kolesarski izpit

Šola ponudi in predstavi učencem in njihovim staršem koncept usposabljanja za vožnjo kolesa in kolesarski izpit. Učenec se ob sodelovanju staršev prostovoljno odloči za vključitev v usposabljanje za vožnjo kolesa in opravljanje kolesarskega izpita.

Namen kolesarskega izpita je usposobiti učenca za samostojno vožnjo kolesa v cestnem prometu in pridobitev kolesarske izkaznice.

Učenec na kolesarskem izpitu pridobi naslednja znanja:

- pravilno in varno vključevanje v javni cestni promet,
- ustrezno presojanje različnih prometnih razmer,
- varno ravnanje kolesarja v cestnem prometu v skladu s predpisi in pravili glede na razmere na prometnih površinah,
- odgovorno, kulturno in humano sodelovanje v cestnem prometu,
- zdrav in koristen način preživljanja prostega časa z uporabo kolesa,
- kulturno vedenje in sobivanje kolesarja v cestnem prometu.

Kolesarski izpit je sestavljen iz dveh delov. Obsega teoretični del in praktično usposabljanje na poligonu ter praktično usposabljanje za vožnjo v javnem prometu.

Teoretični del

Teoretični del usposabljanja in kolesarski izpit sta vključena v različne obvezne predmete in dejavnosti v 4. ali/in 5. razredu osnovne šole, ko se učenec usposablja. Pri teoretičnem usposabljanju se učenci učijo, ponovijo in utrdijo teoretična prometna znanja, ki so jih pridobili pri rednem pouku in drugih dejavnostih v šoli. Vsebine, ki se nanašajo na spoznavanje pravil varnega kolesarjenja, se v drugem vzgojnem-izobraževalnem obdobju medpredmetno povezujejo. Vsebinska področja, iz katerih učenci dobijo znanje, so: splošno področje, varno kolo in oprema, prometna signalizacija, vožnja kolesa.

Teoretični del kolesarskega izpita poteka na spletnem portalu Kolesar. Učenec uspešno opravi teoretični del kolesarskega izpita, ko doseže najmanj 75 odstotkov možnih točk in ko so pravilno rešene vse naloge, ki so ocenjene z dvema točkama. Učenec lahko najmanj dvakrat in ne več kot trikrat opravlja teoretični del kolesarskega izpita v enem šolskem letu.

Praktični del na poligonu

Praktično usposabljanje za vožnjo kolesa poteka na poligonu in na neprometnih površinah v okolici šole. Spretnostni poligon vključuje različne ovire, ki simulirajo prometne razmere in spodbujajo razvijanje posameznih spretnosti. Usposabljanje na spretnostnem poligonu se izvede skladno z navodili, ki jih izda Javna agencija RS za varnost prometa. Po uspešno opravljenem usposabljanju na spretnostnem poligonu in preden začnejo z vožnjo v cestnem prometu, se učenci usposabljaajo na prometnem poligonu oz. na neprometni površini šole, na kateri so nameščeni sestavljivi elementi, namenjeni predvsem vajam za vožnjo v križiščih (zavijanje levo, zavijanje desno, vožnja naravnost v križišču, vožnja v krožnem križišču, vožnja po ravni črti, vožnja v krogu).

Praktični del kolesarskega izpita na poligonu opravi učenec na neprometni površini. Uspešen je, če pravilno izpelje vožnjo čez vsaj pet ovir, ne da bi stopil s kolesa ali podrl oviro. Učenec uspešno opravi vožnjo na poligonu, če zbere skupaj manj kot 25 odstotkov negativnih točk (izhodišče so posamezni elementi na poligonu) in če brez napake prevozi 50 odstotkov ovir, med njimi morajo biti ustavitev, prenos predmeta in neenakomerni slalom.

Praktični del v javnem prometu

Praktično usposabljanje za vožnjo kolesa poteka na javnih prometnih površinah (v dejanskem cestnem prometu) v šolskem okolišu v spremstvu usposobljenega učitelja v skupini največ petih učencev, za vsakega učenca najmanj 3 do 5 ur. Trasa za vožnjo kolesa v javnem prometu vključuje različne prometne okoliščine, skladno z značilnostmi lokalnega okolja (različna križišča, zavijanje levo in desno, vožnja po kolesarski stezi, vožnja po cestišču itd.). Šola poskrbi za varnost otrok pri praktičnem usposabljanju za vožnjo kolesa na javnih prometnih površinah. Med praktičnim usposabljanjem za vožnjo kolesa na javnih prometnih površinah morajo biti drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo.

Praktični del kolesarskega izpita v javnem prometu poteka v neposredni bližini šole po trasi, na kateri je potekalo usposabljanje. Učenec mora pri praktičnem delu kolesarskega izpita samostojno opraviti vožnjo v cestnem prometu. Učenec uspešno opravi praktično vožnjo kolesa v prometu, če zbere skupaj manj kot 25 odstotkov negativnih točk (izhodišče so posamezni elementi na trasi) in če ne naredi hujše napake (neupoštevanje ključne prometne signalizacije za varnost, odvzem prednosti, napačno razvrščanje, izsiljevanje, neustrezno nakazovanje smeri itd.). Kolesarski izpit opravi, ko je v skladu s kriteriji uspešno opravil teoretični del, praktično

vožnjo kolesa na poligonu in praktično vožnjo s kolesom na javnih prometnih površinah.

CILJI:

- učenci usvojijo osnove znanja o prometu, prometnih znakih in predpisih,
- spoznajo in usvojijo osnovna pravila kolesarjenja in vključevanja v promet in pri sami vožnji,
- pridobivajo spretnosti in zmožnosti pravilne presoje za varno vožnjo s kolesom,
- spoznajo nevarnosti, ki na cesti ogrožajo varnost udeležencev v prometu, zlasti pa kolesarje in pešce,
- razvijajo samostojnost, odgovornost, medsebojne odnose ter humano obnašanje v prometu.

(vir: <https://www.avp-rs.si/preventiva/prometnavzgoja/programi/kolesarski-izpiti/>)

2.5 Preventivne akcije, aktivnosti in programi

Šole poskrbijo, da se učenci redno udeležujejo preventivnih prometnih akcij in aktivnosti. Pri nas so najbolj razširjene:

2.5.1 Varo kolo

Kolo je eno najbolj priljubljenih prevoznih sredstev. Ne samo da je zelo ekološko, ampak je tudi zelo enostavno za uporabo in ga dosti ljudi uporablja za rekreacijo. Vendar pa moramo pri kolesarjenju dobro poskrbeti za svojo varnost, saj smo kot kolesarji poleg pešcev najbolj ogrožena in izpostavljena skupina udeležencev v prometu.

Obvezna oprema kolesa obsega:

- zvonec
- bela luč spredaj za osvetljevanje ceste
- rdeča luč, zadaj
- rdeč odsevnik, zadaj
- rumeni odsevniki v pedalih
- zadnja zavora
- prednja zavora
- bočni odsevniki

Na kolesu je priporočljivo imeti tudi blatnike, ščitnik, verige, prtljažnik in ogledalo. Kolo mora biti tudi pravilno in redno vzdrževano (zavore, krmilo in ročice, pedala in pogon, okvir kolesa, pnevmatike, čiščenje in mazanje).

Pri vožnji s kolesom je pomembna tudi oprema kolesarja, zaščitna kolesarska čelada. Ta mora biti pravilno nameščena. Priporočljiva so svetla, športna oblačila in vizirji, predvsem pri vožnji ponoči. Hlačnice spnemo skupaj, lahko z odsevnim trakom, ter tako preprečimo, da bi nam zašle med napere.

Z akcijo Varno kolo, ki jo organizirajo šole, preverjamo tehnično stanje koles, ki jih vozijo učenci. Akcijo organizirajo šole v sodelovanju z občinskimi sveti za preventivo, policijo, AMD ali ZŠAM. Pregled tehnične brezhibnosti koles se obvezno izvede pri učencih pred opravljanjem vožnje s kolesom v okviru Programa usposabljanja za vožnjo kolesa. Pogosto pa tudi ob raznih preventivnih aktivnostih, kjer se promovira varno kolesarjenje.

Ob pregledu koles se za vsako kolo vodi zapisnik pregleda kolesa, ki ga prejme učenec – lastnik. S tem zapisnikom so starši oz. skrbniki opozorjeni o stanju kolesa, ki ga uporablja učenec. Če je kolo tehnično neoporečno, prejme učenec posebno nalepko Varno kolo. Za vsa kolesa, ki so bila zavrnjena, se organizira ponovni pregled, na katerem lahko pridobijo nalepko o tehnični neoporečnosti kolesa.

AVP – SPV ob pomoči občinskih svetov zagotavlja bloke za **zapisnike pregleda kolesa** in nalepke Varno kolo

Slika 1: Varno kolo

 SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Mesto pregleda: _____ Datum: _____

Poročilo o pregledu kolesa

Ime in priimek uporabnika kolesa: _____

Številka in tip kolesa: _____

OBVEZNA OPREMA NA KOLESU ☐ a. Zvonec ☐ b. Luč za osvetljevanje ceste ☐ c. Rdeča luč, zadaj ☐ d. Rdeči odsevniki, zadaj ☐ e. Rumeni odsevniki v pedalih ☐ f. Zadnja zavora ☐ g. Prednja zavora ☐ h. Bočni odsevniki ☐ Celada	VZDRŽEVANJE KOLESA ☐ Zavore ☐ Krmilo in ročice ☐ Pedala in pogon ☐ Ovir kolesa ☐ Pnevmatike ☐ Čiščenje in mazanje
--	--

PRIPOROČLJIVO
☐ Ščitnik verige
☐ Blatniki
☐ Ogledalo
☐ Prtljajnik

☐ Pregledano kolo ni brezhibno. Ponovni pregled dne: _____

☐ Pregledano kolo je tehnično brezhibno in varno
 Nalepka "VARNO KOLO" izdana dne: _____

Podpis uporabnika kolesa _____
Žig _____
Komisija za pregled koles _____

Slika 2: Poročilo o pregledu kolesa

2.5.2 Evropski teden mobilnosti

Evropski dan brez avtomobila je bil prvič organiziran v Franciji leta 1998, zamišljen pa je bil kot priložnost, s katero lahko mesta pokažejo svoja prizadevanja za varstvo okolja. Z leti je dan brez avtomobila prerasel v Evropski teden mobilnosti. Ta vsako leto ponudi mestom, združenjem in organizacijam prostor za promocijo pobud za trajnostno mobilnost v mestih ter dvig ozaveščenosti prebivalcev. Zavzete lokalne skupnosti lahko ta čas izkoristijo za vzpostavitev partnerstev z zainteresiranimi skupinami, sodelovanje in povezovanje med mesti ter uvedbo novih dolgoročnejših politik in trajnih ukrepov v zvezi z mobilnostjo.

(vir: <https://okolje.maribor.si/okoljski-dnevi/evropski-teden-mobilnosti/>)

2.5.3 Svetovni dan kolesarjenja

Svetovni dan kolesarjenja, ki poteka vsako leto 3. junija, so Združeni narodi razglasili 12. aprila 2018 z namenom spodbujanja trajnostne oblike prevoza in naslavljanja držav in lokalnih skupnosti, naj kolesarjenje upoštevajo v razvojnih strategijah in pri izgradnji infrastrukture. Združeni narodi kolesarjenje obenem izpostavljajo kot pomemben dejavnik za krepitev zdravja ter dobrega počutja.

Število kolesarjev je v zadnjih letih v strmem vzponu. Z vedno večjim številom kolesarjev pa narašča tudi tveganje za njihovo ogroženost, saj jih vozniki motornih in enoslednih motornih vozil velikokrat spregledajo ter tako dodatno povečajo možnost za nastanek prometne nesreče

in posledično hudih poškodb. Tehnično ustrezno kolo, uporaba kolesarske zaščitne opreme, dosledno spoštovanje cestnoprometnih predpisov so nujni za varno kolesarjenje.

(Vir: <https://www.avp-rs.si/danes-obelevujemo-svetovni-dan-kolesarjenja/>)

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Metodologija

Uporabili smo naslednje metode dela:

- metoda proučevanja pisnih virov,
- metoda anketiranja,
- metoda preizkusa in
- metoda analize podatkov in njihova interpretacija.

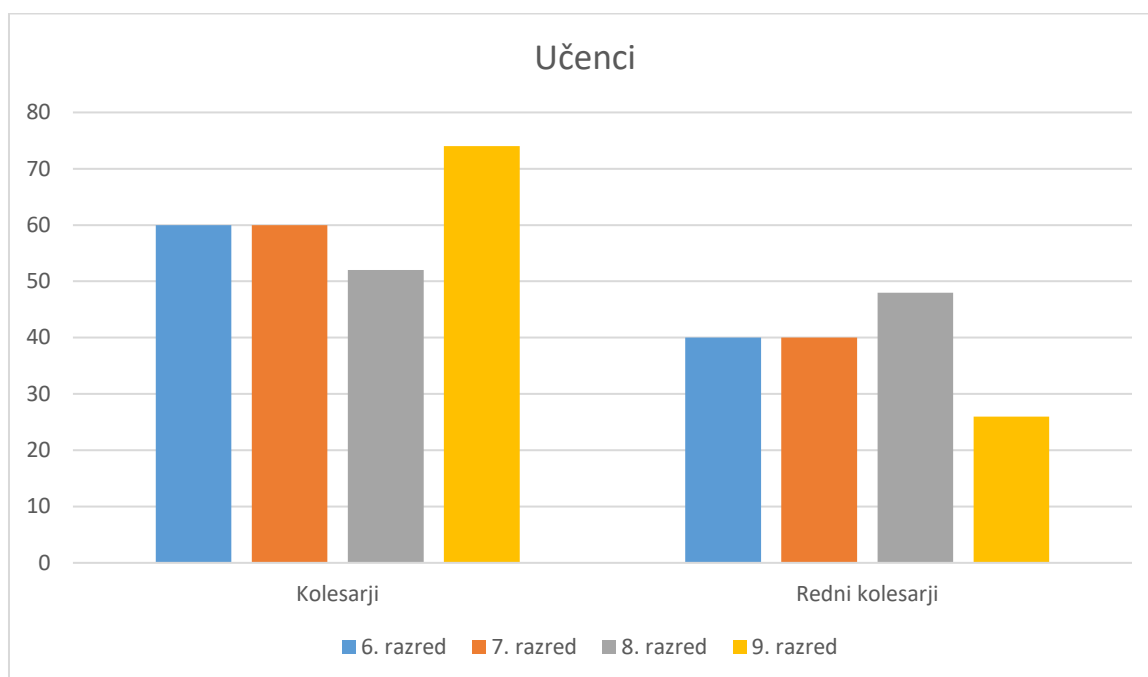
Raziskovalni del je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu so učenci od 6. do 9. razreda reševali izpitne pole kolesarskega izpita. S tem smo dobili rezultat, koliko učencev bi ponovno opravilo teoretični del kolesarskega izpita.

Drugi del raziskovalnega dela pa je anketni vprašalnik, s katerim smo želeli pridobiti vpogled, koliko učencev se vozi s kolesom in v kakšne namene uporabljajo kolo. Anketni vprašalnik smo razdelili tudi med učence 4. in 5. razreda.

3.1 Izpitne pole

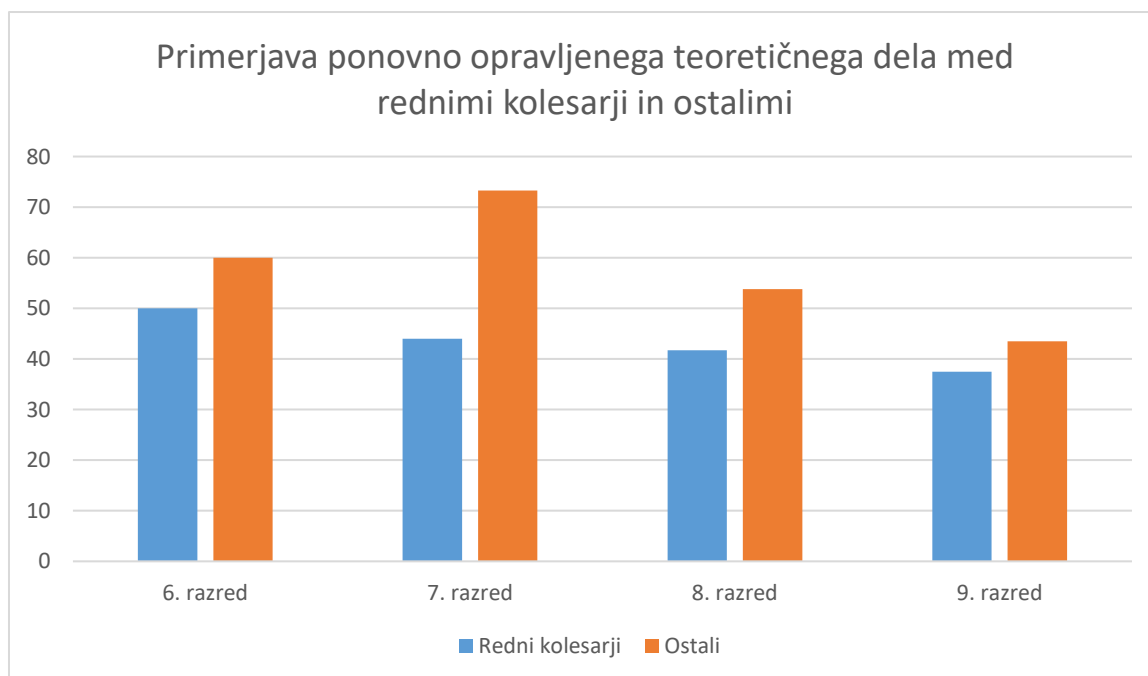
Sestavili smo osnovno testno 'izpitno' polo, ki so jo reševali vsi učenci z opravljenim kolesarskim izpitom. Zajemala je vse sklope teoretičnega dela: KO – varno kolo in zaščitna oprema kolesarja, PS – prometna signalizacija, VK – vožnja s kolesom, UP – upoštevanje pravil, ŽE – prehod čez železniško progo. Sklepali smo, da bi učenci ponovno opravili teoretični del kolesarskega izpita ob doseženih najmanj 75 odstotkih možnih točk in pravilno rešenih vseh nalogah, ovrednotenih z dvema točkama. Izbrali smo tudi učence, ki vsakodnevno oziroma redno kolesarijo. Ti učenci so reševali identične izpitne pole, ki so jih imeli ob opravljanju teoretičnega dela kolesarskega izpita v 5. razredu.

Graf 1: Učenci, ki so reševali izpitne pole

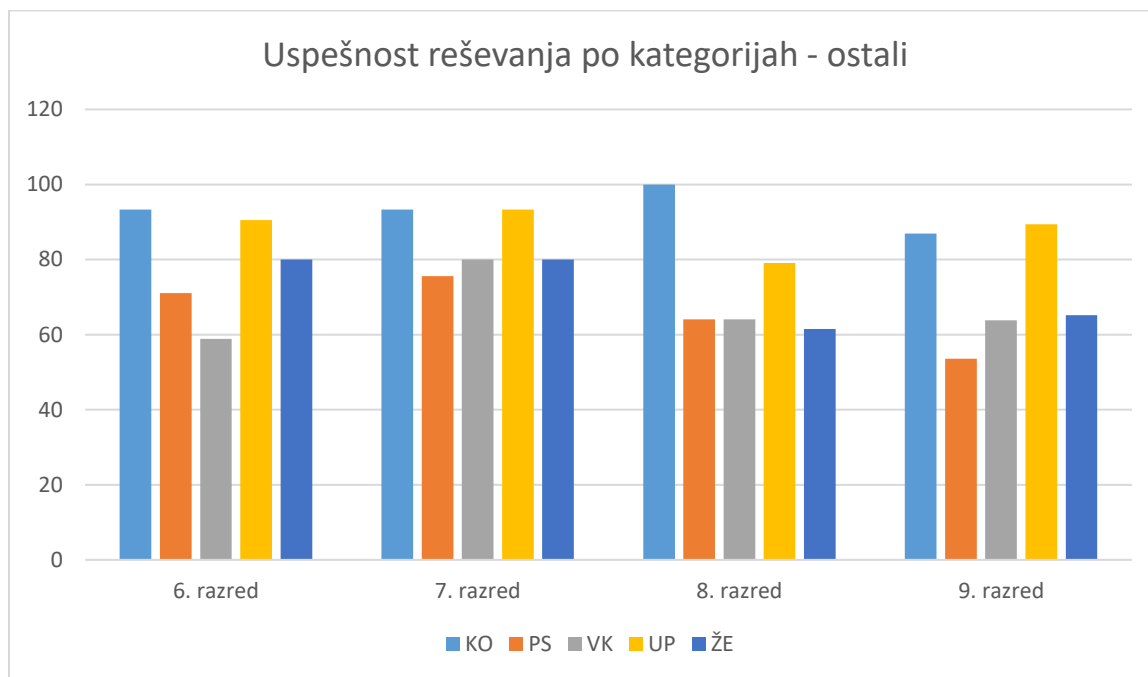
Izpitne pole je reševalo 95 učencev od 6. do 9. razreda, od tega je bilo 39 učencev rednih kolesarjev.

Graf 2: Primerjava ponovno opravljenega teoretičnega dela med rednimi kolesarji in ostalimi

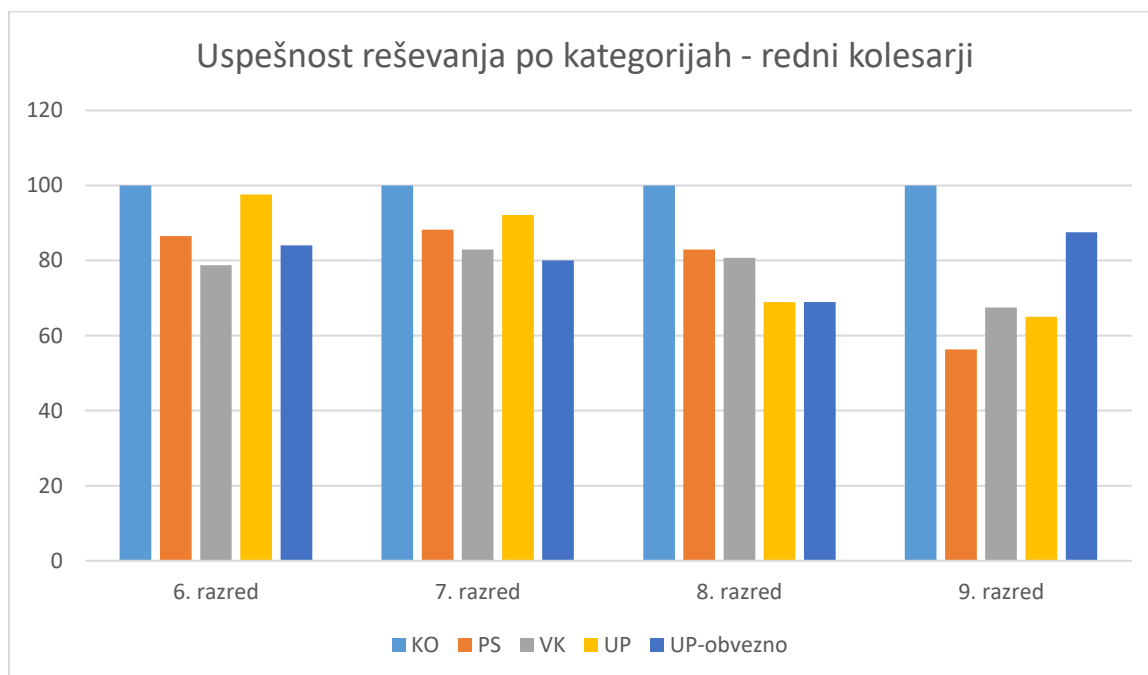
Iz grafa je razvidno, da bi ponovno opravilo teoretični del izpita več učencev, ki ne kolesarijo redno. Največ bi jih izpit opravilo v 7. razredu (73,3 %), najmanj pa v 9. razredu (43,5 %). Med rednimi kolesarji bi ponovno opravilo izpit 50 % učencev 6. razreda in le 37,5 % devetošolcev.

Graf 3: Rezultati reševanja po skupinah vprašanj glede na razred

Iz grafa je razvidno, da učenci najbolj obvladajo opremo prometno varnega kolesa (100 %) in upoštevanje pravil. Najslabše so odgovarjali na vprašanja o vožnji s kolesom 6. razredi (58,9 %) in o prometni signalizaciji 9. razredi (53,6 %).

Graf 4: Rezultati reševanja po skupinah vprašanj glede na razred

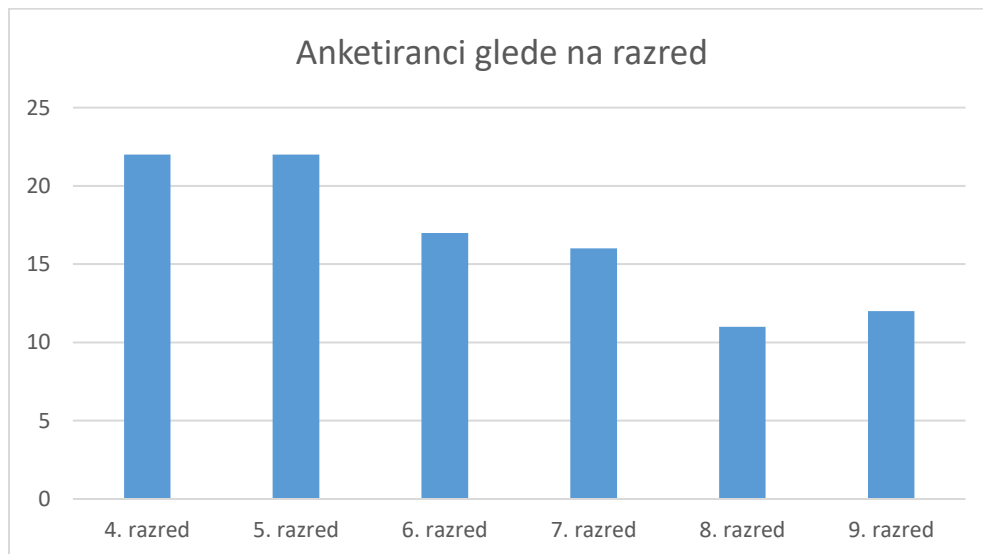

Iz grafa je razvidno, da redni kolesarji poznajo zaščitno kolesarsko opremo (100 %), najslabše so reševali vprašanja o prometni signalizaciji učenci 9. razredov (56,3 %).

3.2 Anketni vprašalnik

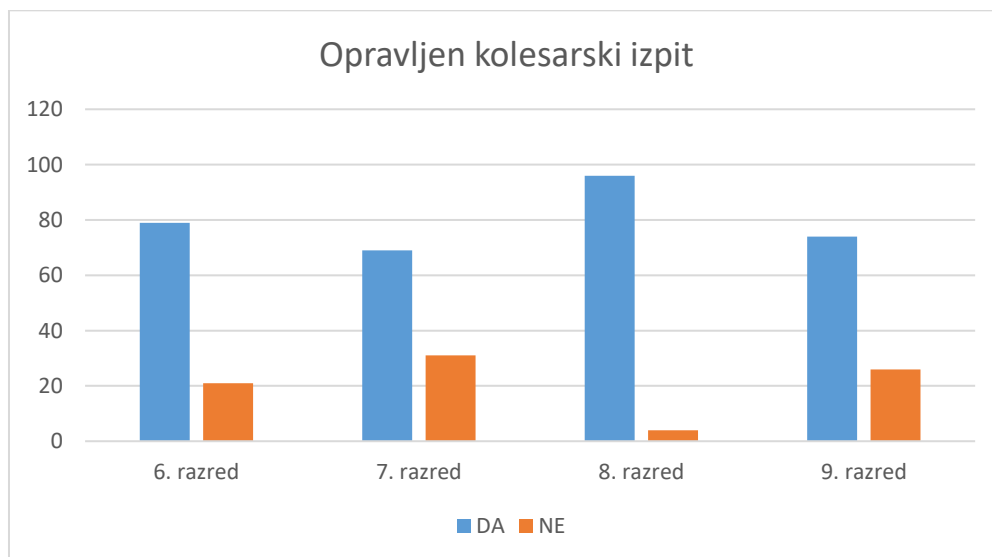
Anketne vprašalnike smo razdelili učencem od 4. do 9. razreda. Anketni vprašalnik je rešilo 222 učenk in učencev. Ker se pri večini vprašanj odgovori niso razlikovali med deklicami in dečki, nismo delali analize glede na spol, razen v primeru večjih razlik, ki so prinesle zanimive ugotovitve.

Graf 5: Anketiranci glede na razred

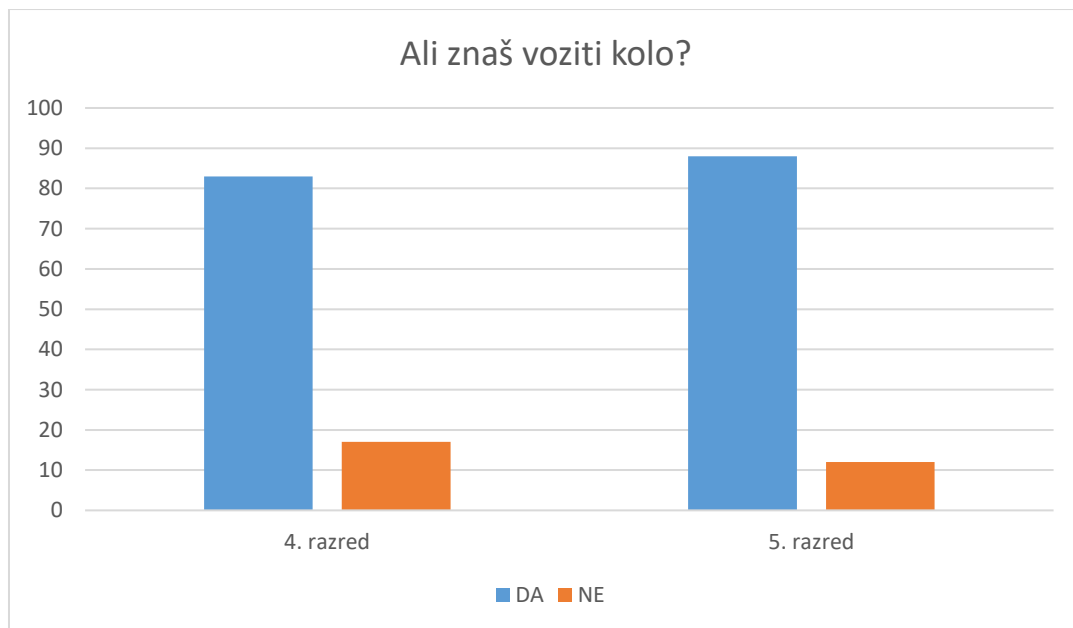
Iz grafa lahko razberemo, da so največ anket rešili učenci iz 4. in 5. razreda (22 %), najmanj pa učenci iz 8. razreda (11 %).

Graf 6: Opravljen kolesarski izpit (samo učenci od 6. do 9. razreda)

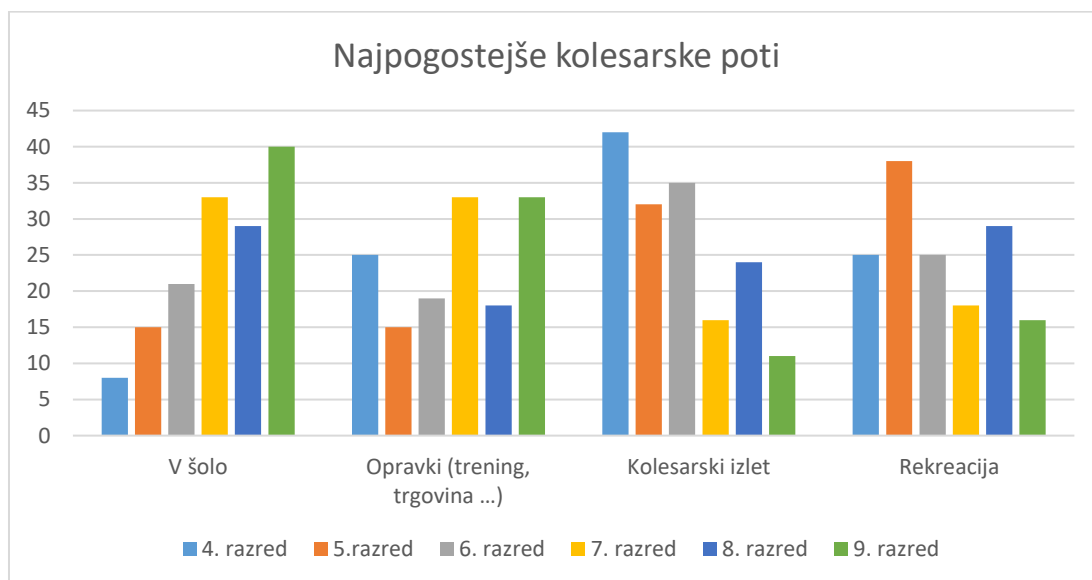
Največ učencev z opravljenim kolesarskim izpitom je med letošnjimi osmošolci (96 %). Najmanj opravljenih kolesarskih izpitov je bilo med učenci, ki letos obiskujejo 7. razred (69 %).

Graf 7: Ali znaš voziti kolo? (samo učenci 4. in 5. razreda)

Iz grafa je razvidno, da zna v 4. razredu kolo voziti (83 %), v 5. razredu pa (88 %) učencev.

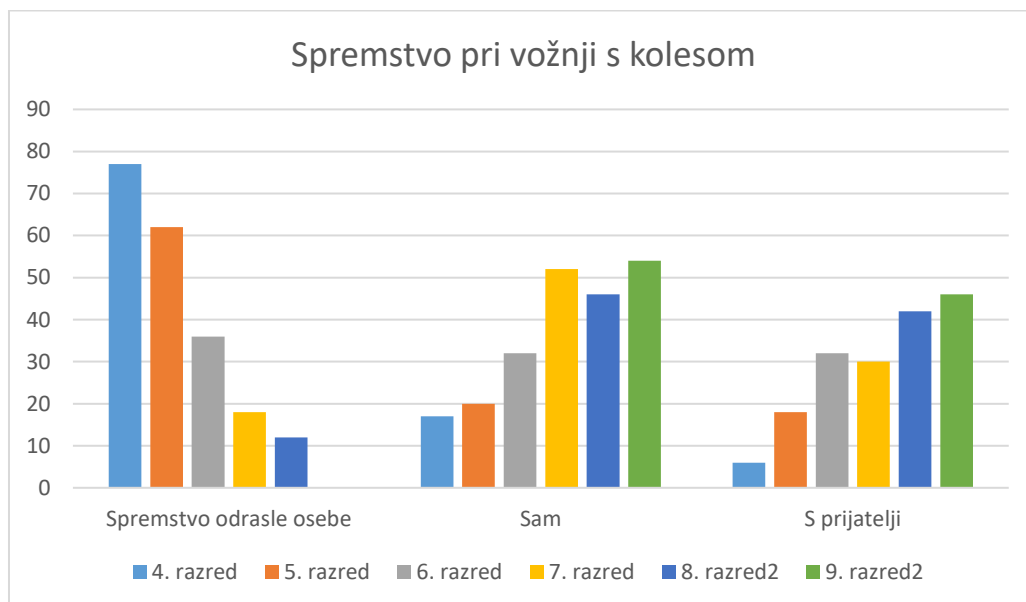
Graf 8: Najpogostejše kolesarske poti.

Iz grafa je razvidno, da se najpogosteje s kolesom vozijo v šolo devetošolci (40 %), najredkeje pa se vozijo na izlete (11 %), četrtošolci pa najpogosteje uporabljajo kolo za izlete (42 %), najredkeje pa se s kolesom vozijo v šolo (8 %). Prav tako lahko sklepamo, da je med učenci

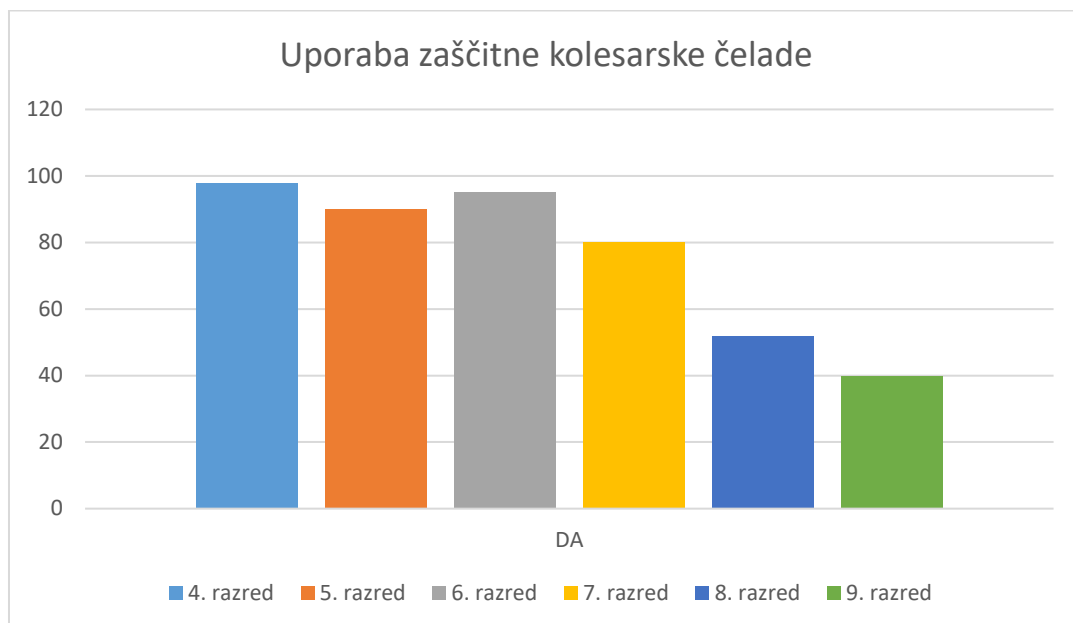
višjih razredov kolo že priljubljeno praktično prevozno sredstvo, saj ga pogosteje že uporabljajo pri opravljanju različnih dejavnosti. Mlajši učenci pa kolo pogosteje uporabljajo kot sredstvo za gibanje, igro in druženje.

Graf 9: Spremstvo pri vožnji s kolesom

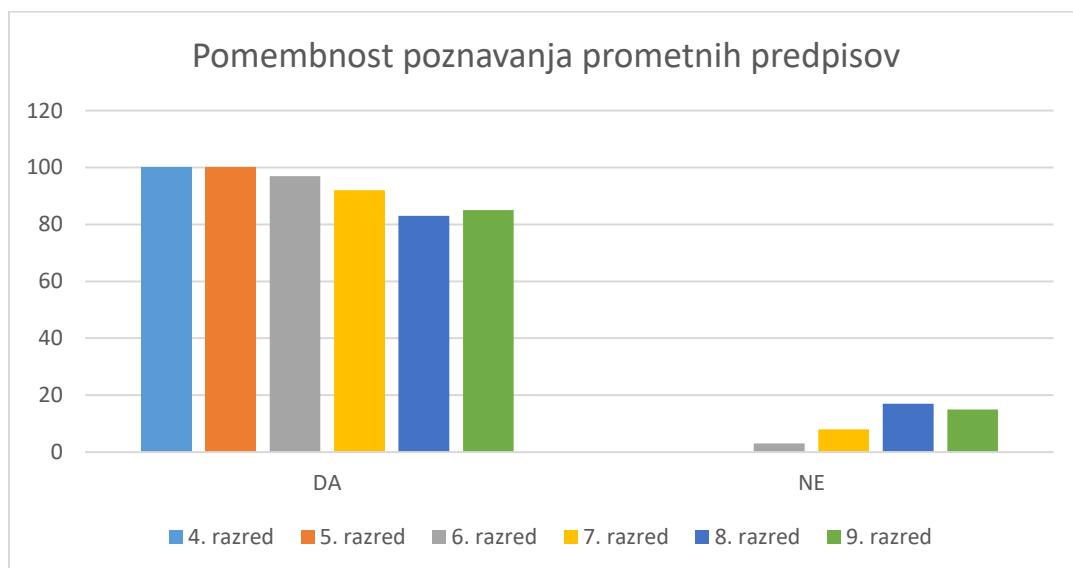
Iz grafa lahko razberemo, da se v veliki večini (77 %) učenci 4. razredov vozijo v spremstvu odrasle osebe, to velja tudi za učence 5. razredov (62 %). Veliko sedmošolcev in osmošolcev se vozi samih ali pa s prijatelji (86 %), enako velja za devetošolce. Tako sedmošolci, osmošolci kot devetošolci se le redko vozijo v spremstvu odrasle osebe (20 %). Ni pa zanemarljiv odstotek četrtošolcev, ki se vozijo s kolesom v prometu sami oz. s prijatelji (23 %) in še nimajo opravljenega kolesarskega izpita.

Graf 10: Uporaba zaščitne kolesarske čelade

Iz grafa je razvidno, da četrtošolci uporabljajo zaščitno kolesarsko čelado pri vožnji s kolesom (98 %), medtem ko je pri devetošolcih uporaba zaščitne kolesarske čelade zaskrbljujoče nizka (40%). Uporaba zaščitne kolesarske čelade z leti drastično pada kljub vsem vzgojno preventivnim akcijam, opozarjanjem in zakonski obvezi.

Graf 11: Ali je upoštevanje pravil v cestnem prometu pomembno?

Iz grafa je razvidno, da vsi četrtošolci in petošolci upoštevajo prometna pravila, medtem ko kar 17 % osmošolcev ne upošteva pravil cestnega prometa. Upoštevanje pravil s starostjo učencev na žalost upada.

Največ učencev meni, da je poznavanje in upoštevanje prometnih pravil pomembno zato, da ne pride do nesreče.

Učenci 4. in 5. razreda, ki še nimajo opravljenega kolesarskega izpita, so mnenja, da jim bo opravljen kolesarski izpit koristil, ker:

- se bodo smeli sami voziti s kolesom v prometu,
- bodo bolj poznali cestnoprometne predpise in
- se bodo v prometu počutili varneje.

4 SKLEP Z ZAKLJUČKOM

H1 Večina učencev v 4. in 5. razredu se zna voziti s kolesom.

Hipotezo smo potrdili, saj se večina četrtošolcev in petošolcev zna voziti s kolesom. Očitno je, da je obvladanje vožnje s kolesom že precej časa enakovredna spretnost hoji, teku ali plezanju. Kolesarjenje je kot dejavnost zelo priljubljeno med otroki, seveda pa tudi pri tej športni aktivnosti veliko vlogo igrajo starši s svojim dobrim zgledom.

H2 Učenci (4. in 5. razred), ki nimajo opravljenega kolesarskega izpita, se vozijo izključno v spremstvu polnoletne osebe.

Hipotezo smo potrdili, saj se večina četrtošolcev in petošolcev vozi v spremstvu staršev. Hkrati pa je zaskrbljujoč rezultat, da se 20 % četrtošolcev in petošolcev, ki še nimajo opravljenega kolesarskega izpita, vozi samih oz. s prijatelji.

Četrtošolci se najpogosteje odpravijo s kolesom na izlet, kar pomeni, da se v prometu še ne udeležujejo samostojno kot kolesarji, ampak jih spremljajo polnoletne osebe, recimo starši. V šolo pa se s kolesom vozi večina učencev III. triade. Rezultat je povsem razumljiv, saj starejši učenci že povsem samostojno obiskujejo posamezne izvenšolske dejavnosti in zato kolo pojmujejo kot najbolj uporabno prevozno sredstvo.

H3 Učenci, ki obiskujejo 8. in 9. razred in so opravili kolesarski izpit, so uspešnejši v reševanju izpitnih vprašanj kot učenci, ki obiskujejo 6. in 7. razred.

Hipotezo ovržemo, ker so učenci 8. in 9. razredov slabše odgovarjali na vprašanja kot učenci 6. in 7. razredov. Tudi znanje prometne signalizacije se z leti zmanjšuje, kar zna biti zelo nevarno pri samostojnem vključevanju s kolesom v promet. Pri opazovanju vedenja v prometu učencev kolesarjev višjih razredov opazimo, da je le-to bolj drzno, neodgovorno in nestrpno, z zelo slabim upoštevanjem pravil. Odgovorno, varnejše vedenje v prometu torej ni ozaveščeno, kultura vožnje s kolesom je na res nizki ravni pri veliki večini učencev kolesarjev višjih razredov.

H4 Učenci, ki so redni kolesarji, so uspešnejši v reševanju izpitnih vprašanj kot učenci, ki ne kolesarijo redno (učenci, ki so redni kolesarji, so uspešno opravili simulacijo kolesarskega izpita).

Hipotezo ovržemo. Sklepamo lahko, da redno kolesarjenje ne vpliva na pomnjenje teoretičnega znanja, kar je še posebej vidno in zaskrbljujoče pri praktični vožnji v prometu. Poznavanje in utrjevanje cestnoprometnih pravil torej za učence kolesarje višjih razredov ni prioriteta. Iz tega pa je seveda prepoznavna nestrpnost, neodgovorno vedenje v prometu, nizka kultura vožnje, ogrožanje sebe in drugih udeležencev v prometu z neupoštevanjem varne vožnje.

H5 Vsi učenci uporabljajo zaščitno kolesarsko čelado.

Hipotezo ovržemo. Uporaba zaščitne kolesarske čelade se z leti zmanjšuje, le 40 % devetošolcev jo še uporablja. Iz tega lahko sklepamo, da učenci v spremstvu staršev uporabljajo zaščitno kolesarsko čelado, ko pa so sami, pa to opustijo. Vzrok za opuščanje uporabe zaščitne kolesarske čelade je v veliki večini neznan. Kvalitetne vzgojno-preventivne akcije se vrstijo že vrsto let, tako na ravni šole kot širše. Opozarjanje poteka več ali manj vsakodnevno. Prav tako so učenci deležni nasvetov in informacij o smiselnosti uporabe zaščitne čelade tako s strani policije, učiteljev in mentorjev prometne vzgoje.

Morda nam resnično preostane le še dosledno sankcioniranje – glede na to, da je uporaba zaščitne čelade do dopolnjenega 18 leta starosti obvezna, naprej pa zelo priporočljiva. Ker pa je kolo kot prevozno sredstvo zmeraj hitrejše, bolj izpopolnjeno, dodelano, zmogljivejše, bi bila smiselna obvezna uporaba zaščitne kolesarske čelade brez starostne omejitve.

H6 Učenci redni kolesarji najboljše poznajo obvezno opremo kolesa.

Hipotezo lahko potrdimo, saj skoraj vsi učenci, ne glede na starost, vedo, kako mora biti opremljeno prometno varno kolo. Ta podatek je več ali manj razumljiv, saj se vsak učenec, ki redno kolesari, zaveda, kaj pomeni ustrezno opremljeno kolo za njegovo varnost in prijaznejše ter bolj ugodno kolesarjenje. Vsakdo, ki redno kolesari, je verjetno že občutil grozo, ko je popustila zavora, ali nelagodje ter strah, če je v temi odpovedala luč. Verjetno nihče na kolesu ne želi kričati na pešce, naj se umaknejo, ker nima zvonca. In vsi kolesarji se ob slabši vidljivosti kot šibkejši člen v prometu počutimo veliko bolje, če se naše kolo čim bolj sveti in nas zato vozniki motornih vozil hitreje, lažje opazijo, nas pa pešci.

H7 Učenci redni kolesarji bi ponovno opravili kolesarski izpit.

Hipotezo ovržemo. Zaskrbljujoče je dejstvo, kako z leti pada nivo teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov, kljub temu da se učenci veliko vozijo s kolesom. A vozijo se neodgovorno, nestrpno, z nizko prometno kulturo. Zanimivo pa je, da je znanje o upoštevanju pravil (križišča) pri devetošolcih dobro. Razloge za to lahko iščemo v tem, da se že spogledujejo z opravljanjem izpita za motor, avto itd., prav tako pa imajo več izkušenj v prometu. Interes za tovrstno znanje je zato pri devetošolcih veliko večji.

H8 Učenci se zavedajo pomena usposabljanja za opravljanje kolesarskega izpita in opravljenega kolesarskega izpita.

Hipotezo lahko delno potrdimo. Mlajši učenci dajejo večji pomen opravljenemu kolesarskemu izpitu kot starejši. Se pa pomen znanja cestnoprometnih predpisov, predvsem upoštevanje pravil v križiščih, v 9. razredu nekoliko poveča, saj se nekateri učenci že pripravljajo na opravljanje izpita za motor, avto ... Vsi učenci pa imajo skupno mnenje, da je pomembnost opravljenega kolesarskega izpita v tem, da bodo bolj varni vozniki.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Učenci kolesarji smo ranljiva skupina v prometu. Žal pa se v prvih letih samostojnega podajanja na prometno pot tega premalo zavedamo.

Z našo raziskovalno nalogo smo želeli preveriti, kaj se zgodi z znanjem, ki ga učenci pridobijo med usposabljanjem za opravljanje kolesarskega izpita ter kako to vpliva na njihovo udeležbo ter vedenje v prometu. Glede na prikazane rezultate bi bilo potrebno in družbeno odgovorno izvajanje rednih in obveznih preventivnih akcij s poudarkom na starostni skupini učencev II. triade osnovne šole.

Glede na rezultate raziskovalne naloge smo oblikovali nekaj predlogov za izboljšanje prometne kulture in varnosti.

Predlogi na ravni države

- za samostojno vožnjo kolesa v prometu naj bo potrebno dokazilo o opravljenem kolesarskem izpitu do dopolnjenega 16. leta starosti;
- vsakoletna preveritev teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov (beleženje rezultatov in obveščanje staršev oz. skrbnikov učenca, v primeru udeležbe v prometni nesreči upoštevanje rezultatov teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov mladega kolesarja, krivdni razlogi, denarno sankcioniranje);
- pogostejši nadzor uporabe zaščitne kolesarske čelade učencev v okolici šol s strani policije (opozarjanje in sankcioniranje);
- ozaveščanje pomena teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov in s tem upoštevanja pri samostojni vožnji v cestnem prometu.

Predlogi preventivnih dejavnosti na ravni šole

- izvedba prometnega kviza ob začetku šolskega leta za vse učence šole, ki ga sestavijo petošolci ob zaključku kolesarskega izpita z mentorjem prometne vzgoje. Za večjo motivacijo se izvede medrazredno tekmovanje
- tematske razredne ure na začetku šolskega leta, da učenci obnovijo znanje prometnih predpisov, opremo kolesa in vožnjo s kolesem
- vsakoletna preveritev teoretičnega znanja cestnoprometnih predpisov šolskega okoliša (križišča in prometni znaki).

Učenci po naprej dogovorjenih skupinah:

- izdelajo načrte različnih delov šolskega okoliša,
- fotografirajo križišča, prometno signalizacijo, prometne posebnosti, cestno infrastrukturo),
- sestavijo prometne naloge in
- naredijo izbor nalog ter sestavijo testne pole.

Individualno reševanje testnih pol (kolesarji, uporabniki posebnih prevoznih sredstev).

Seznanitev staršev oz. skrbnikov učenca z rezultati reševanja.

Izvedba prometno-preventivne dejavnosti lahko poteka na razrednih urah ali v sklopu tehniškega dne v času tedna prometne varnosti. Lahko se izvede tudi v obliki tekmovanja,

posamično ali skupinsko, razredno ... Podrobnosti izvedbe bomo še dorekli in skrbno načrtovali.

Praktična vožnja s kolesom v prometu

- vožnja prostovoljno prijavljenih kolesarjev po vnaprej pripravljeni progi v šolskem okolišu,
- ovrednotenje voženj posameznih učencev kolesarjev, podelitev plaket, nagrad (zlati, srebrni, bronasti 'Bicikl 2022'),
- nagradni kolesarski izlet za vse, ki so se udeležili praktične vožnje in hkrati tudi teoretičnega preverjanja znanja cestnoprometnih predpisov (v dopoldanskem času, trasa po Mariboru z okolico).

6 VIRI IN LITERATURA

6.1 Spletni viri

- <https://www.gov.si teme/prometna-vzgoja-in-varna-mobilnost/> (26.10.2021)
- <https://dun.zrss.augmentech.si/#/> (26.10.2021)
- <https://www.avp-rs.si/preventiva/prometnavzgoja/programi/kolesarski-izpiti/> (26.10.2021)
- <http://osfpmaribor.splet.arnes.si/files/2017/10/PROMETNO-VARNOSTNI-NA%C4%8CRT-%C5%A0OLE-%C5%A1ol.-l.-2017-18.pdf> (26.10.2021)
- <https://www.gov.si/assets/Ministrstva/MIZS/Dokumenti/Srednja-sola/c7cb53a306/Koncept-usposabljanja-za-voznjo-kolesa-in-kolesarski-izpit-v-osnovni-soli.pdf> (4.11.2021)
- <https://okolje.maribor.si/okoljski-dnevi/evropski-teden-mobilnosti/> (10.11.2021)
- <https://www.avp-rs.si/danes-obeledujemo-svetovni-dan-kolesarjenja/> (9.11.2021)
- <https://www.avp-rs.si/preventiva/preventivne-akcije/> (15.11.2021)
- <https://www.avp-rs.si/preventiva/prometnavzgoja/programi/kolesarski-izpiti/> (26.10.2021)
- <https://www.os-prestranek.si/kolesarski-izpit/> (26.10.2021)

6.2 Knjižni vir

- Breznik. P. Breznik. A. (2017). *S KOLESOM V ŠOLO, delovni zvezek z e- učbenikom na spletu za opravljanje*. Primotehna d.o.o.

6.2 Viri slik

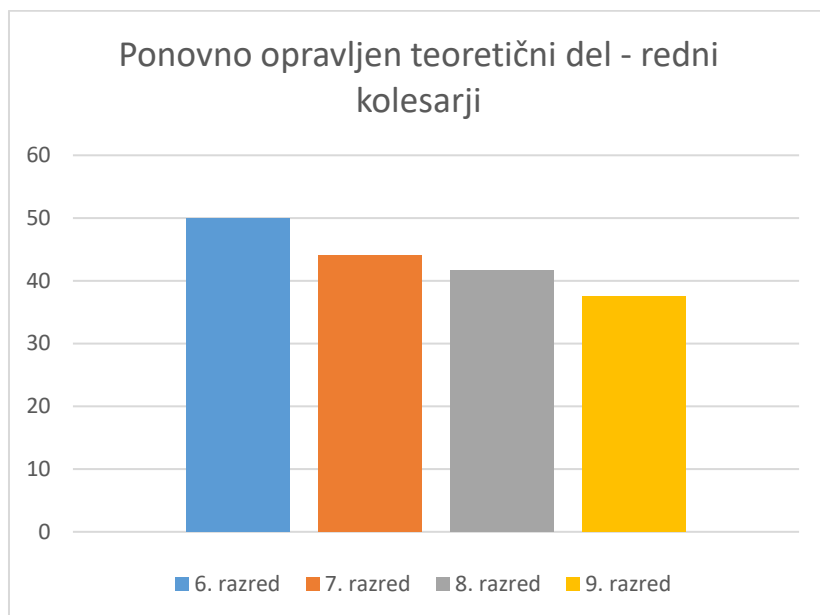
Slika 1: <https://www.avp-rs.si/preventiva/preventivne-akcije/varnost-kolesarjev/varno-kolo/> (12.1.2022)

Slika 2: <https://www.avp-rs.si/preventiva/gradiva/gradiva-2/zapisniki-o-pregledu-kolesa/> (12.1.2022)

6 PRILOGE

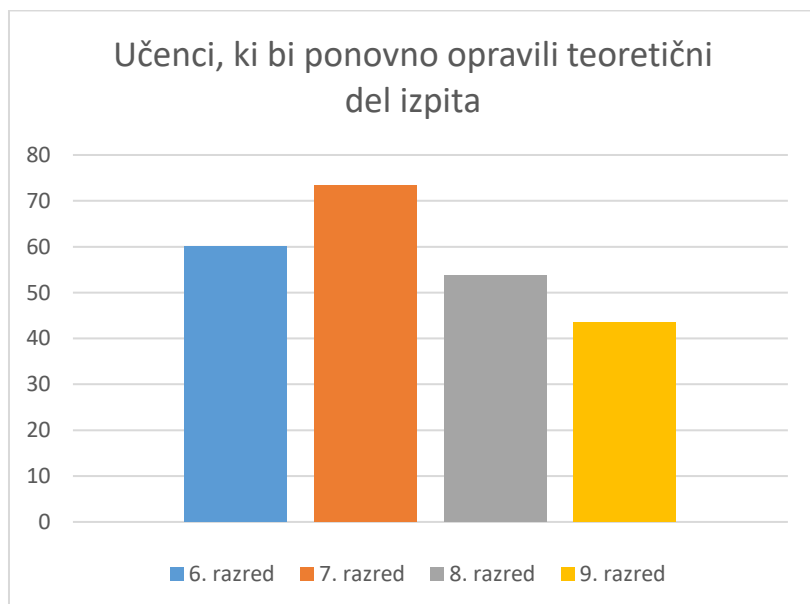
6.1 Grafi

Graf 12: Učenci, ki bi ponovno opravili kolesarski izpit – redni kolesarji

Iz grafa je razvidno, da bi 50% šestošolcev ponovno opravilo kolesarski izpit medtem, ko bi pa kolesarski izpit opravilo 37,5% devetošolcev.

Graf 13: Učenci, ki bi ponovno opravili kolesarski izpit – splošna pola

Iz grafa je razvidno, da bi kar 73,3% sedmošolcev opravilo kolesarski izpit medtem, ko bi pa kolesarski izpit opravilo 43,5% devetošolcev.

6.2 Simulacija kolesarskega izpita

Kolesar vozi brez čelade, kar ni pravilno, in posluša glasbo. Katera trditev je pravilna glede nošenja slušalk?

KO

Izberite en odgovor:

- ☐ Se priporoča, saj glasba pomirja in je zato kolesar pri vožnji bolj zbran.
- ☐ Ni dovoljeno, saj kolesar ne sliši dogajanja okoli sebe.
- ☐ Izbira je njegova, saj glasba na različne ljudi deluje različno.

- Kolesar si. Kaj ti sporoča ta prometni znak?

PS

Izberite en odgovor:

- ☐ Voziti moram po kolesarski stezi, ki jo označuje ta prometni znak.
- ☐ Vožnja s kolesom mimo tega prometnega znaka mi je prepovedana.
- ☐ Samo meni, kot kolesarju, je dovoljena vožnja mimo tega prometnega znaka.

Kako ravnaš, ko pripelješ s kolesom do prikazanega prometnega znaka?

PS

Izberite en odgovor:

- ☐ Če je treba, ustavim, saj imajo vozila, ki mi vozijo nasproti, prednost.
- ☐ Previdno nadaljujem vožnjo, saj lahko pričakujem vozila iz nasprotne smeri.
- ☐ Ustavim se in počakam na navodila prometne policije.

Kolesar si. Kaj pomeni ta prometni znak?

PS

Izberite en odgovor:

- ☐ Prednost imam pred vozili iz nasprotne smeri.
- ☐ S kolesom bom zapeljal na enosmerno cesto.
- ☐ Prepoveduje mi vožnjo po enosmerni cesti.

Ali kolesarka na sliki pri vključevanju v promet ravna pravilno?

VK

Izberite en odgovor:

- ☐ Da, saj se je prepričala, da lahko neovirano zapusti dvorišče. Kot pešec, ki potiska na svoji levi strani kolo, prečka pločnik in se šele nato vključi v promet.
- ☐ Ne, saj se ne sme vključiti v promet, če ni kolesarske steze. Kot pešec mora potiskati svoje kolo po pločniku.
- ☐ Ne, saj se lahko odpelje na vozišče kar z dvorišča.

Kateri kolesar se je pravilno razvrstil za zavijanje na desno?

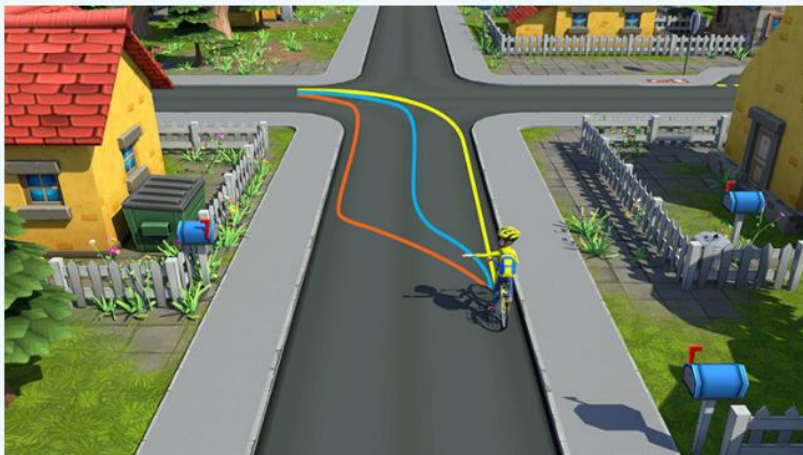

VK

Izberite en odgovor:

- ☐ Kolesar modre barve.
- ☐ Kolesar rumene barve.
- ☐ Kolesar roza barve.

Po kateri zamišljeni črti na tem križišču bi vozil, da boš pravilno zavil na levo in zakaj?

VK

Izberite en odgovor:

- ☐ Po oranžni, saj opravi prečkanje vozišča najhitrejš, pri vožnji pa pustim prostor tudi vozilom, ki vozijo v nasprotni smeri.
- ☐ Po rumeni, saj pri vožnji po njej naredim najmanj zavojev in ohranim stabilnost kolesa, kar je pri vožnji z eno roko pomembno.
- ☐ Po modri, saj zavzamem pravi položaj za zavijanje.

Katero pravilo vožnje velja med teboj in avtomobilom?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Desno pravilo.
- ☐ Ne velja nobeno pravilo, ker je avtomobil hitrejši.
- ☐ Pravilo srečanja.

Kolesar si. Približuješ se zoženemu delu vozišča. Kako boš ravnal?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Sestopim s kolesa in pot nadaljujem peš.
- ☐ Pospešeno zapeljem mimo zoženega dela, da čim prej sprostim vozišče.
- ☐ Upoštevam prometni znak, ki mi odvzema prednost. Zoženi del prevozim šele, ko avtomobil odpelje.

Kolesar si. Ali velja med teboj in avtomobilom desno pravilo?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Ne, ker avtomobil zavija na desno.
- ☐ Da, ker na križišču ni postavljenih prometnih znakov.
- ☐ Ne, ker velja pravilo srečanja.

Policijsko vozilo ima vključene modre utripajoče luči. Kateri udeleženec v prometu sme prvi prevoziti križišče?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Rdeči avtomobil.
- ☐ Kolesar in rdeči avtomobil, saj imata zeleno luč na semaforju.
- ☐ Policijsko vozilo.

Kolesar si. Pri znaku USTAVI ustaviš. Ali ravnaš pravilno?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Da, ker moram zaradi znaka USTAVI pred križiščem vselej ustaviti.
- ☐ Ne, ker pri znaku USTAVI ni treba ustaviti, še posebej takrat ne, ko na vozišču ni prečne črte.
- ☐ Ne, ker moram pri znaku USTAVI ustaviti samo, če po prednostni cesti pripelje kakšno vozilo.

Smeš zapeljati na krožno križišče pred avtomobilom?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Ne, ker že vozi po križišču, ima prednost pred mano.
- ☐ Da, saj imam zaradi desnega pravila prednost pred njim.
- ☐ Da, a le, če zapeljem previdno, in ga ne oviram.

Kolesar si. Ali smeš prevoziti križišče, ko na semaforju sveti rdeča luč?

UP

Izberite en odgovor:

- ☐ Da, saj vozim po prednostni cesti.
- ☐ Da, če s tem nikogar ne oviram ali ogrožam.
- ☐ Ne, saj imam zaprto smer vožnje.

Na svetlobnem znaku pred zavarovanim prehodom ceste čez železniško progo utripata rdeči luči. Kako ravna kolesar?

ŽE

Izberite en odgovor:

- ☐ Pred svetlobnim znakom počaka tako dolgo, da rdeči luči ugasneta.
- ☐ Ker so zapornice dvignjene, poveča hitrost vožnje in zapelje preko prehoda.
- ☐ Ustavi in se prepriča, da je prehod varen, nato nadaljuje vožnjo.

6.3 Anketni vprašalnik

6.3.1 Anketni vprašalnik za učence 4. in 5. razreda

1. Spol:

M Ž

2. Razred

4. razred 5. razred

3. Se znaš voziti s kolesom?

DA NE

4. Katere so tvoje najpogostejše kolesarske poti? (možnih je več odgovorov)

a) pot v šolo

b) po opravkih (trgovina,...)

c) kolesarski izleti

č) rekreacija

d) drugo

4. S kom se voziš?

a) v spremstvu staršev/polnoletne osebe

b) sam

c) s prijatelji

č) drugo

5. Ali pri vožnji s kolesom zmeraj uporabljaš zaščitno kolesarsko čelado?

DA NE

6. Se ti zdi dosledno upoštevanje pravil v cestnem prometu pomembno?

DA NE

Če si obkrožil DA:

Zakaj? _____

Če si obkrožil NE:

Zakaj? _____

5. Kako bo zate opravljen kolesarski izpit pripomogel k večji varnosti v cestnem prometu tebe in ostalih udeležencev?

6.3.2 Anketni vprašalnik za učence od 6. do 9. razreda

Anketa

1. Spol:

M Ž

2. Razred

6. razred 7. razred 8. razred 9. razred

3. Imaš opravljen kolesarski izpit?

DA NE

4. Katere so tvoje najpogostejše kolesarske poti? (možnih je več odgovorov)

a) pot v šolo

b) po opravkih (trgovina,...)

c) kolesarski izleti

č) rekreacija

d) drugo

4. S kom se voziš?

a) v spremstvu staršev/polnoletne osebe

b) sam

c) s prijatelji

č) drugo

5. Ali pri vožnji s kolesom zmeraj uporabljaš zaščitno kolesarsko čelado?

DA

NE

6. Se ti zdi dosledno upoštevanje pravil v cestnem prometu pomembno?

DA

NE

Če si obkrožil DA:

Zakaj? _____

Če si obkrožil NE:

Zakaj? _____

5. Kako zate opravljen kolesarski izpit pomaga k večji varnosti v cestnem prometu tebe in ostalih udeležencev?
